

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВНЕСЕННЯ ОРГАНІЧНИХ ДОБРИВ

Шаповал В.І.

Наукові керівники – к.т.н. доц. Горбаньов А.П.

Харківський національний університет сільського господарства
імені Петра Василенка

(61050, Харків, пр. Московський, 45, каф. «Оптимізація технологічних систем
імені Т.П. Євсюкова», тел. (057) 732-98-21, E-mail: kafedra_emtp@ukr.net)

Традиційно в господарствах України основними джерелами органічних добрив є пожнивно-кореневі рештки і гній. Досвід країн ЄС і окремих господарств України переконливо свідчить про ефективність використання інших джерел: подрібнення і приорювання побічної продукції рослинництва (соломи, стебел кукурудзи, гички буряків тощо). Такий варіант внесення органічних добрив в Україні є ефективним і перспективним. Обумовлено це, по-перше, тим, що поживність зазначеної побічної продукції рослинництва дуже низька. До того ж високою є енерго- і трудомісткість заготівлі, приготування й використання таких кормів. По-друге, подрібнення і приорювання соломи, наприклад озимої пшениці, за врожайності соломи 45 ц/га означає внесення 10—12 т/га гною; гички цукрових буряків, відповідно, 180 ц/га і 18 т/га. По-третє, використання соломи як основного грубого корму у високопродуктивному тваринництві є неефективним

Механізація приготування і внесення органічних добрив за допомогою новітніх вітчизняних і зарубіжних агрегатів дозволяє значно підвищити урожайність рослин та отримати екологічно чисту продукцію.

Технологічний процес підготовки і внесення добрив поєднує в собі три складові: технологію, систему машин і організацію процесу.

Відомо, що до 50% приросту врожаю сільськогосподарських культур отримують за рахунок внесення добрив. Особливо ефективними є органічні добрива (гній, гноївка, компости, сидерати, рослинні рештки), які сприяють утворенню гумусу, зменшенню шкідливої дії радіоактивних речовин та отрутохімікатів. Їх використання є складовою органічного (екологічно чистого) виробництва продукції рослинництва.

Організація технологічного процесу з підготовки і внесення добрив ґрунтується на дотриманні агротехнічних вимог.

Організація робіт щодо раціонального використання органічних добрив передбачає виконання всіх операцій з видалення і зберігання гною, приготування, вивезення і внесення органічних добрив. Складають технологічні карти процесу приготування та внесення органічних добрив, в яких послідовно наводять всі виробничі операції, час їх виконання, склад, кількість і продуктивність машинно-тракторних агрегатів, обсяг робіт тощо.

Система машин для підготовки та внесення органічних добрив повинна забезпечувати комплексну механізацію виробничих процесів, застосування добрив відповідно до передбачених агротехнікою способів їх внесення з найменшими затратами коштів і у встановлені строки.